

Nr 126.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående svensk medverkan i ett skandinaviskt undervisnings-sjukhus i Korea.

(3:e avd.)

I propositionen nr 202 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 27 mars 1954, föreslagit riksdagen att godkänna svensk medverkan till upprättande och drift av ett skandinaviskt undervisningssjukhus i Seoul i Korea, varom överenskommelse torde få träffas mellan de skandinaviska regeringarna, koreanska regeringen samt Förenta Nationernas hjälporgan i Korea i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i propositionen angivna riktlinjer.

Sedan Förenta Nationernas generalförsamling hösten 1950 antagit en plan för efterkrigshjälp och återuppbyggnad i Korea till en beräknad kostnad av 250 000 000 dollar, utlovade 21 medlemsstater bidrag till dess finansiering till ett sammanlagt belopp av 205 600 000 dollar. Sverige utfäste sig därvid lämna bidrag till ett värde av 5 000 000 kronor, att utgå in natura. På grund av nödläget i Korea beslöt vidare Förenta Nationernas hjälporgan i Korea (UNKRA) vid årsskiftet 1952/53 att, ehuru kriget alltjämt pågick, söka genomföra ett program, motsvarande en tredjedel av det ursprungligen planerade. Sverige har efter förhandlingar med chefen för hjälporganet och sedan Förenta Nationernas generalförsamling anmodat medlemsstaterna att lämna bidrag till det reducerade programmet, bidragit till denna verksamhet med 1 667 000 kronor under budgetåret 1952/53.

Sedan ett vapenstilleståndsavtal undertecknats den 27 juli 1953, har UNKRA hemställt, att återstoden av det svenska bidraget å 5 000 000 kronor, alltså 3 333 000 kronor, snarast måtte ställas till dess förfogande. I avvaktan på beslut rörande upprättande av ett skandinaviskt undervisnings-sjukhus i Korea har emellertid denna framställning icke föranlett någon åtgärd från svensk sida.

Redan tidigare hade nämligen den tanken uppkommit att de skandinaviska länderna skulle lämna bidrag till återuppbyggnad i Korea genom att upprätta och under några år driva ett sjukhus, vid vilket viss utbildning av blivande läkare skulle kunna ske. År 1951 konstituerades en skandinavisk kommitté för utredning av möjligheterna härför.

Sedan stilleståndet undertecknats i juli 1953, beslöts vid utrikesministermötet vid månadsskiftet augusti/september samma år, att en skandinavisk delegation skulle utresa till Korea för en teknisk och förberedande undersökning av förutsättningarna för en gemensam skandinavisk insats för sjuk- och hälsovården i Korea. Såsom förutsättningar för genomförande av en sjukhusplan uppställdes, att den skulle dels vara godtagbar för de koreanska myndigheterna, dels kunna ingå som led i Förenta Nationernas allmänna program för efterkrigshjälp och återuppbyggnad i Korea, dels slutligen givas en sådan utformning, att den skandinaviska ledningen av företaget säkerställdes.

Denna skandinaviska delegation vistades under oktober 1953 i Korea för att i samråd med de för återuppbyggnadsarbetet ansvariga myndigheterna närmare utreda frågan. I den rapport, som i anslutning härtill i november 1953 överlämnades till de skandinaviska regeringarna, har i huvudsak anförts följande.

Från koreanska regeringens sida har för ändamålet erbjudits två i huvudstaden Seoul belägna sjukhus, vilka kan drivas som en enhet, närmast motsvarande ett mindre centralsjukhus med cirka 450 sängar. Sjukhuset skall ha till uppgift icke blott att behandla koreanska patienter, utan framför allt att meddela undervisning åt koreanska läkare, medicine studerande, sjuksköterskor, olika kategorier teknisk personal m. fl. Koreanska läkare skall om möjligt i direkt anslutning till sin examen beredas tillfälle deltaga i arbetet på sjukhusets olika avdelningar under tillsyn och vägledning av skandinaviska experter, som även avses skola ge kliniska föreläsningar och demonstrationer vid Seouls olika medicinska högskolor. Administrationen av sjukhusen förutses vidare bli helt skandinavisk. Av läkare- och sjuksköterskebefattningarna besattes blott de ledande posterna med skandinaver. Den samlade skandinaviska personalen, som erhåller egna bostäder, föreslås bli cirka 150 personer, varav 30—35 läkare, cirka 60 sjuksköterskor och återstoden vissa specialister samt administrativ personal.

I delegationens rapport konstateras fortsättningsvis, att de erbjudna sjukhusbyggnaderna är i relativt gott skick men kräver avsevärda om- och tillbyggnader, vilka kan beräknas taga $1\frac{1}{2}$ à 2 år i anspråk efter det beslut fattats om aktionens igångsättande. Med utgångspunkt härifrån uppgjorda preliminära kostnadsberäkningar har givit följande resultat:

Kostnader under konstruktionsperioden:

Ombyggnad av de två sjukhusen, erforderliga tillbyggnader samt bostäder för den skandinaviska personalen	3 000 000 dollar
Medicinsk utrustning.....	1 000 000 dollar
Under denna period successivt igångsatt drift med skandinavisk personal..	1 000 000 dollar

Kostnader under den egentliga driftperioden:

Avlöningar, resor, underhåll m. m. för den skandinaviska personalen, förnyelse av medicinsk utrustning, läkemedel, administrativa utgifter m. m.	1 500 000 dollar per år räknat.
--	---------------------------------

I delegationens rapport rekapituleras slutligen grunderna för dessa kostnaders fördelning mellan å ena sidan de skandinaviska regeringarna och å den andra den koreanska regeringen, resp. UNKRA. *De skandinaviska regeringarna* skall sålunda dels ställa till förfogande kvalificerade läkare, sjuksköterskor, tekniker och viss administrativ personal samt svara för löner, resor, underhåll m. m., dels även bestrida kostnader för inköp och förnyelse av medicinsk utrustning för sjukhuset. *Den koreanska regeringen* skall ställa till förfogande dels sjukhusbyggnaderna samt lämplig tomt för uppförande av bostäder åt den skandinaviska personalen, dels för byggnadsarbetena erforderlig arbetskraft, dels koreansk personal för sjukhusets drift ävensom bestrida i detta sammanhang uppkommande kostnader liksom alla kostnader för patienterna. Den koreanska regeringen skall vidare ansvara för dels underhåll av själva sjukhusbyggnaderna, inklusive värme, ljus och vatten, dels underhåll och drift av sjukhusets transportmedel. UNKRA slutligen skall dels svara för erforderliga om-, till- och nybyggnader samt bestrida kostnaderna härför, liksom för underhåll av personalbostäderna, dels ställa till förfogande transportmedel för den skandinaviska personalen, dels i samråd med de skandinaviska regeringarna anskaffa, ersätta och underhålla sådan medicinsk och icke medicinsk fast och lös utrustning, som må visa sig erforderlig för sjukhusen, resp. personalbostäderna. Den medicinska utrustningen avses i första hand skola inköpas i de skandinaviska länderna. Organisationen skall även garantera den skandinaviska personalen samma förmåner, som åtnjutes av annan FN-personal i Korea.

Departementschefen anför i huvudsak följande.

I samband med den skandinaviska delegationens överläggningar med berörda instanser i Korea i oktober 1953 kunde full klarhet icke vinnas rörande UNKRA:s möjligheter att i praktiken ställa till förfogande erforderliga medel för bestridande av de med ett fullföljande av det förutsedda byggnadsprogrammet förenade kostnaderna. Efter samråd med danska och norska vederbörande har med anledning härav särskilda överläggningar i ämnet ägt rum med Förenta Nationernas sekretariat och UNKRA:s ledning. Sedan i anslutning härtill de danska, norska och svenska FN-delegationerna den 17 mars 1954 riktat en gemensam framställning till FN-sekretariatet, har numera bekräftelse mottagits, att UNKRA är berett att inom ramen för sin finansplan anvisa sammanlagt 3 000 000 dollar, varav 2 400 000 dollar under år 1954 för genomförande av föreliggande program för sjukhusbyggnadernas iståndsättande, uppförande av bostäder för den skandinaviska personalen m. m.

Ett förverkligande enligt nu föreslagna riktlinjer av planen på upprättande och drift av ett skandinaviskt undervisningssjukhus i Seoul skulle under dessa omständigheter för Sveriges del resultera i följande finansiella förpliktelser. Under den tid, tills vidare beräknad till $1\frac{1}{2}$ —2 år, som kan för-

utes åtgå, innan sjukhuset kunnat iordningställas och utrustas, resp. driften kunnat upptagas i full utsträckning, uppgår Sveriges bidrag till en tredjedel av de uppskattade kostnaderna på sammanlagt 2 000 000 dollar för dels sjukhusets medicinska utrustning, dels under denna period succesivt igångsatt drift med skandinavisk personal, d. v. s. 667 000 dollar, eller i svenskt mynt omkring 3 500 000 kronor. Såsom chefen för utrikesdepartementet framhållit i sin anmälan av tredje huvudtiteln 1954, har inom ramen för innevarande budgetårs reservationsanslag till bidrag till internationell hjälpverksamhet omkring 2 000 000 kronor tills vidare reserverats för en första finansiell insats för det planerade skandinaviska undervisnings-sjukhuset i Korea. Täckande av härefter resterande medelsbehov för ifrågasvarande period, omkring 1 500 000 kronor, kan ske genom ianspråktagande av den i årets statsverksproposition under punkten 9 i tredje huvudtiteln redovisade behållning på 5 756 552 kronor å reservationsanslaget till bidrag till internationell hjälpverksamhet, vilken härrör från tidigare reservationsanslag till bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete. Av kostnaderna för den egentliga driftperioden, d. v. s. avlöningar, resor, underhåll m. m. för den skandinaviska personalen, förnyelse av medicinsk utrustning, läkemedel, administrativa utgifter m. m., skulle Sveriges andel uppgå till en tredjedel av 1 500 000 dollar, d. v. s. 500 000 dollar, eller i svenskt mynt omkring 2 600 000 kronor, allt per år räknat. Såvitt nu kan bedömas, synes detta bidrag första gången bli aktuellt under budgetåret 1955/56, varför frågan om täckande av dessa kostnader framdeles torde få anmälas för riksdagen under elfte huvudtiteln.

Vid preliminär kontakt med danska och norska vederbörande har bekräftats, att danska och norska regeringarna för sin del är beredda medverka till upprättande och drift av ett skandinaviskt undervisningssjukhus i Korea efter de nu uppdragna riktlinjerna. Från dansk och norsk sida har man som sin uppfattning framfört, att projektet i sin nu föreliggande form borde göras till föremål för en särskild överenskommelse mellan å ena sidan de skandinaviska regeringarna och å den andra den koreanska regeringen, respektive UNKRA, varvid den egentliga driftperioden i skandinavisk regi skulle fastställas till 5 år. Den tidigare nämnda skandinaviska kommittén avses härefter skola erhålla bemyndigande att göra en detaljplanering i fråga om personalsammansättning och byggnadsprogram för sjukhusets iordningställande m. m.

Genom fältsjukhuset i Pusan har från svensk sida gjorts en betydelsefull humanitär insats i Korea. Såsom förut nämnts har Sverige utfäst sig att för sin del bidra till genomförandet av Förenta Nationernas generalför-samlings hösten 1950 antagna plan för efterkrigshjälp till återuppbyggnad i Korea. En fortsatt svensk insats på den koreanska sjuk- och hälsovårdens område synes vara den lämpligaste formen för ytterligare svenska bidrag. Det nu föreliggande förslaget avseende upprättande och drift av ett

skandinaviskt undervisningssjukhus i Seoul synes väl lämpat att ingå som led i Förenta Nationernas nämnda återuppbyggnadsprogram i Korea. Det har i princip godkänts från koreansk sida. Planen har erhållit en utformning, som säkerställer skandinavisk ledning av företaget. Då de i detta sammanhang tillkallade skandinaviska experterna vid sin utredning i ämnet kommit till slutsatsen, att ett förverkligande av förslaget skulle innebära ett värdefullt och varaktigt bidrag till en förbättring av sjukhusväsendet i Korea, har förslaget med däri uppdragna riktlinjer i vad avser organisation och drift av ett skandinaviskt undervisningssjukhus icke föranlett någon erinran från departementschefens sida. Ej heller har departementschefen något att erinra emot de framlagda kostnadsberäkningarna, vilka för Sveriges del slutar på ett belopp av omkring 3 500 000 kronor för en första konstruktionsperiod på 1½ å 2 år samt herefter omkring 2 600 000 kronor per år räknat för den egentliga driftperioden i skandinavisk regi. Det framhålles dock, att beräkningarna måste anses såsom osäkra. Nämnda driftperiod anses böra beräknas till 5 år.

Utskottet delar den av departementschefen uttalade uppfattningen, att Sverige såsom en fortsättning av den genom fältsjukhuset i Pusan gjorda humanitära insatsen bör delta i det koreanska sjuk- och hälsovårdsarbetet.

Med hänsyn härtill får utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot de av Kungl. Maj:t i förevarande proposition framlagda förslagen, hemställa,

att riksdagen må godkänna svensk medverkan till upprättande och drift av ett skandinaviskt undervisningssjukhus i Seoul i Korea, varom överenskommelse torde få träffas mellan de skandinaviska regeringarna, koreanska regeringen samt Förenta Nationernas hjälporgan i Korea i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 27 mars 1954 angivna riktlinjer.

Stockholm den 14 maj 1954.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 127.
